

Voet aan de grond

Het is allang geen unicum meer, dat er biljarttoernooien voor 'rolstoelers' worden georganiseerd. Nog onlangs kon u in Biljart Totaal van januari 2005 op bladzijde 6 het verslag lezen van het Algemeen Kampioenschap Rolstoelbiljarten. Uit die kringen ontving ik onlangs het verzoek eens een lans te willen breken voor speciale reglementering.

Ik werd er op gewezen, dat de huidige regels dienen te worden aangepast. Bijvoorbeeld zou een rolstoelbiljarter altijd de fout 'het niet met ten minste één voet de grond raken, op het moment dat de speler afstoot', begaan, zoals in artikel 5209 lid 5 van het Spel- en Arbitragereglement is bepaald. Dit rolstoelbiljarten heeft nu zo'n vlucht genomen, dat het langzaam tijd wordt ook voor deze groep KNBB-ers aangepaste regels te ontwerpen. Ik voldoe graag aan het verzoek om via deze rubriek de aandacht te vragen van de reglementencommissie om ook voor deze biljarters een goed reglement te maken, waaraan de spelers en de arbiters iets hebben. Want, indien de arbiter erg formeel zou handelen (en die zijn er!), dan zou hij of zij wellicht elke carambole moeten áftellen, omdat niet werd voldaan aan de voorwaarde 'voet aan de grond'.

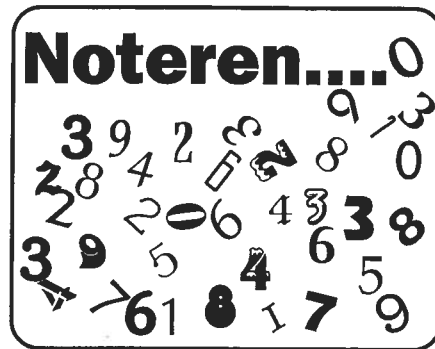
De biljardé en het absolute gehoor

Absoluut gehoor is een begrip uit de muziekwereld. Iemand met dat gehoor kan een bepaalde noot, meestal een a, altijd, zonder een vergelijking, herkennen en/of reproduceren.

Het absolute gehoor komt in de biljartwereld ook voor. Namelijk bij het signaleren van de biljardé.

Wat is een biljardé? Volgens artikel 5209 lid 4, sub a van het SAR, is de definitie van een biljardé: 'het met de pomerans nog in contact zijn met de speelbal op het moment dat deze bal een andere bal of de band raakt'; en sub b zegt: 'het op of langs de band of de andere bal spelen, als de arbiter heeft aangegeven dat de speelbal vast tegen die band of bal ligt, zonder dat de speelbal eerst door een kopstoot (massé of piqué) wordt losgemaakt'. Dit zijn de beide definities van een biljardé. Daar is nog aan toegevoegd: 'Beweegt de andere bal door het verliezen van het steunpunt dat de speelbal hem gaf, dan wordt dat niet als fout aangerekend'.

De toelichting op dit artikel sub a luidt: 'Denken dat een speler wel biljardé zal maken, is een gevaarlijke zaak. Het komt

voor dat een speler een veel grotere technische kennis heeft dan de arbiter en wel degelijk kan afstoten zonder een fout te maken. De arbiter mag dan ook alleen een speler wegens biljardé aftellen, als hij met zekerheid waarneemt dat de speler inderdaad een biljardé heeft gemaakt. Bij twijfel moet de arbiter de speler laten doorspelen'. En voor sub b wordt als toelichting gegeven: 'Als een aanspeelbal tegen de speelbal 'leunt', waardoor die speelbal als steunpunt dient, kan die aanspeelbal iets 'terugrollen' als die speelbal wordt weggespeeld. Dat is dan geen fout indien de stoot(keu)richting van de aanspeelbal áf is gericht'.

Bij twijfel? Wij biljartliefhebbers twijfelen niet! Wij, met ons absoluut gehoor voor een biljardé, signaleren een biljardé en dan is het er ook een. Punt uit.

Als een dweepzieke monnik op kruistocht colporteren wij de zegeningen van een dergelijk gehoor bij het signaleren van zulke fouten. En alle arbiters, gediplomeerd en niet gediplomeerd roepen na een malafide biljardé onmiddellijk: 'Noteren' en sturen na die annonce met een voldaan gezicht de speler naar zijn stoel en beweren na de partij met de stelligheid van een doodbidder, altijd het belang van de biljartsport op het oog te hebben.

Als men aan het Chinese spreekwoord of gezegde 'bij twijfel begint alle wijsheid' zou hebben gedacht, dan had de arbiter de stelligheid van de doodbidder niet nodig gehad

om de biljartsport te dienen. Bij twijfel had men misschien gebruik kunnen maken van andere zintuigen, zoals bijvoorbeeld ruiken of proeven. Die hadden waarschijnlijk niet geholpen, maar kijken daarentegen wel!

Kijken

Men had kunnen kijken naar de stand van de keu. Was deze bijvoorbeeld gericht op bal 2? Ging bij een doorstoot bal 1 sneller rollen dan bal 2? Ging bij een trekstoot bal 1 even een moment stil liggen of ging hij even later pas achteruit? Dat zijn de juiste vragen, die aan de basis liggen van een juiste beoordeling van een biljardé! Er zijn spelers die hard kort en zuiver kunnen stoten ook bij zeer klein spel. Het geluid van de stoot klinkt dan als een biljardé. Het is dan spelregelonaanvaardig om deze spelers, alleen vanwege het geluid, áf te tellen.

Een nationale arbiter hoorde ik eens zeggen: 'Biljardé? Ik zie het niet en ik weet het niet'. Bij een dergelijke uitspraak denk je onmiddellijk: 'Die man is wel eerlijk...'. Een uitspraak van een andere arbiter: 'Je hoeft er weinig verstand van te hebben om te zien dat dit een biljardé wordt'. Deze laatste arbiter geeft met de opening van deze zin zijn eigen beperkingen al aan!

Tijdens een cursus bij de KNBB in Nieuwegein, werd het onderdeel 'technische fouten', biljardé is immers een technische fout, behandeld door een topspeler en oud-wereldkampioen biljart artistiek.

Bij de discipline biljart artistiek is de kans een biljardé te maken zeer groot omdat er soms hard, kort en zuiver moet worden gespeeld, ook al liggen de ballen op zeer korte afstand van elkaar. De arbitrage bij deze discipline moet dus ook erg bekwaam zijn.

Het zou aanbeveling verdienen zo'n topspeler eens uit te nodigen om te laten zien wat nu wél en wat nu geen biljardé is. Dan kunnen wij, spelers en arbiters, nadien met wat meer kennis van zaken over de biljardé oordelen. Tot nu toe kunnen alleen diegenen met veel ervaring hierin, over de (vermeende) biljardé's oordelen. Is dát misschien een oplossing voor de discussies in ons district?

Deze visie over een biljardé van de heer G.H. werd mij al enkele jaren geleden ter hand gesteld. Ik vond zijn zienswijze te goed om er zomaar aan voorbij te gaan. Bedankt voor de toezending.

Ad Vermeulen
aaveva@ision.nl